

Infektsioonhaigused

CANDIDATUS NEOEHRlichia MIKURENSIS – UUS PUUKIDEGA LEVIV HAIGUSTEKITAJA INIMESTEL

Seni tundmatu mikroobi *Candidatus Neoehrlichia mikurensis*'e (*CN mikurensis*) DNA leiti 1999. aastal Hollandis puukidelt *Ixodes ricinus*. Selle mikroobi võimalik patogeensus inimesele kinnitati 2010. aastal, kui avaldati selle põhjustatud raskekujulise palavikuhaiguse kahe haigusjuhu kirjeldus.

Mikroob kuulub *Anaplasmataceae* perekonda ja selle looduslikuks reservuaariks on närilised. Mikroobi kannavad edasi puugid. Inimene võib haigestuda puugihammustuse tagajärjel. Muid mikroobi ülekandeteid inimesele pole seni leitud. *CN mikurensis*'t on leitud puukidelt mitmes Euroopa riigis ja Hiinas. Äsja avaldatud uurimuses leiti Austrias Grazi piirkonnas *CN mikurensis* 4,2%-l uuritud puukidest, samas puukborrelioosi tekitajat *Borrelia burgdorferi* 25,5%-l uuritud puukidest. Nende mõlema mikroobi kandlus leiti 2,3%-l puukidest. Autorid hindavad *CN mikurensis*'e levikut puukidel Austrias suhteliselt suureks (2).

Kirjanduses on seni kirjeldatud paarikümnet *CN mikurensis*'e põhjustatud haigusjuhtu. Enamik haigestunuid on Euroopast: Rootsi, Šveitsist, Saksamaalt, Tšehhist (3). Kirjeldatud on ka 7 haige haigestumist Hiinas, kus leiti *CN mikurensis* 3,8%-l uuritud närilistest ja 1,6%-l puukidest Mudanjiagi provintsis (4).

CN mikurensis'e põhjustatud haiguse kulg on pikaaegne, raske ja spetsiifiliste tunnusteta ning sarnaneb septiseemiaga. Sagedamini haigestuvad halvenenud immuunsusega isikud, kuid on kirjeldatud ka varem täiesti tervete inimeste haigestumist sellesse (4).

Esiplaanil on hüpev kehatemperatuuri tõus kuni 39°-ni, mis kestab nädalaid. Haiged kurdavad halba enesetunnet, väsimust, külmavärinaid, öist higistamist (5). Haiguse kestes kujuneb välja üldine kurnatus ja kaalulangus. Kirjeldatud juhtudest ligi kahel kolmandikul haigestest oli kaebuseks valu, valulikkus lihastes, on kirjeldatud ka liigese-turseid, nahalöövet. Sagedasti on haigetel kuiv kõha, kopsude röntgen-uuringul on leid enamasti normis. Ligi pooltel haigestest esinesid tromboemboolilised tüsistused – sagedamini süvaveenide tromboos, aga on kirjeldatud ka aju transitoorsete isheemiliste atakkide ja kopsuarteri tromboemboolia esinemist. Vereanalüüsides on leitud C-reaktiivse valgu tõus ja neutrofiilne leukotsütoos ning maksafunktsiooni proovides mõõdukad muutused.

Kuna kõigil kirjeldatud juhtudel kulges haigus sarnaselt septiseemiaga, rakendati mitmesuguseid antibiootilisi raviskeeme, mis haige seisundit ei parandanud. Ainsaks toimivaks antibiootikumiks *CN mikurensis*'e infektsiooni korral on doksütsükliin, mille mõju ilmneb juba mõne päeva möödudes ravi algusest. Doksütsükliini raviannuseks on olnud 100 mg manustatuna 2 korral päevas. Ravikuuri pikkus kirjeldatud juhtudel on olnud 6 nädalat kui 3 kuud.

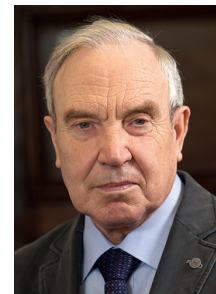
CN mikurensis'e põhjustatud infektsiooni on seni vähe uuritud ning selle haiguse kaugtulemuste ja võimaliku krooniliseks muutumise kohta andmeid ei ole. Kuna haiguse diagnoosimine on keeruline, pole välistatud, et see on seni aladiagnostitud. Eriti hematoloogiliste ja autoimmuunsete haigustega haigetel võib *CN mikurensis*'e infektsiooni pidada ekslikult põhihaiguse retsidiveerumiseks (3).

Arvestades puugirünnakute ohvrite arvu pidevat kasvu, ei ole

välistatud selle haiguse esinemise võimalus ka Eestis. Seni avaldatud andmete järgi ei ole *CN mikurensis*'t Eesti puukidelt leitud.

KIRJANDUS

1. Von Loewenich FD, Geissdörfer W, Disque C, et al. Detection of "Candidatus Neoehrlichia mikurensis" in two patients with severe febrile illnesses: evidence for a European sequence variant. *J Clin Microbiol* 2010;48:2630–5.
2. Glatz M, Müllegger RR, Maurer F, et al. Detection of Candidatus Neoehrlichia mikurensis, Borrelia burgdorferi sensu lato genospecies and Anaplasma phagocytophilum in a tick population from Austria. *Ticks Tick Borne Dis* 2014;5:139–44.
3. Grankvist A, Andersson P-O, Mattson M, et al. Infections with the tick-borne bacterium „Candidatus Neoehrlichia mikurensis“ mimic non-infectious conditions in patients with B cell malignancies or autoimmune diseases. *Clin Infect Dis* 2014;58:1716–22.
4. Li H, Jiang J-E, Liu W, et al. Human infection with Candidatus Neoehrlichia mikurensis, China. Centers for Disease Control and Prevention (CDC). http://wwwnc.cdc.gov/eid/article18/10/12-0594_article.htm.
5. Fehr JS, Bloemberg GV, Ritter C, et al. Septicemia caused by tick-borne bacterial pathogen Candidatus Neoehrlichia mikurensis. *Emerg Dis* 2010;16:1127–9.

Väino Sinisalu –
TÜ Kliinikumi
närvikliinik
[eestiarst@
eestiarst.ee](mailto:eestiarst@eestiarst.ee)